

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/51/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124010022
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3124010022.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Jozefa Janíka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 14. mája 2024 prejednal sťažnosť odsúdeného A. A., nar. XX.XX.XXXX v Nitre, trvale bytom B., C. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7PP/2/2024 zo dňa 28.02.2024 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného A. A. zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/63/2020 zo dňa 18.08.2021 (v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/63/2020 zo dňa 11.08.2022 o neosvedčení v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia) bol A. A. odsúdený pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. a pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/54/2022 zo dňa 22.09.2022 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/54/2022 zo dňa 28.11.2022 bol A. A. odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7PP/2/2024 zo dňa 28.02.2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení. Následne odsúdený takto zahlásenú sťažnosť do termínu neverejného zasadnutia krajského súdu už bližšie písomne neodôvodnil.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, pričom napadnuté uznesenie vyhlásil po vykonaní (podľa názoru krajského súdu) potrebného aj dostatočného dokazovania. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého

stupňa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z písomného odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák., ktoré musia byť pre pozitívne rozhodnutie o podmiennečnom prepustení každého odsúdeného splnené vždy súčasne.

Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený v prvom rade splňal formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaných trestov odňatia slobody, keď v súčte so započítaním vykonal zákonom požadované časti z výmer všetkých uložených trestov odňatia slobody, t.j. viac ako 1/2 (ďalej len „trest odňatia slobody“).

Krajský súd sa stotožnil aj s ďalším záverom súdu prvého stupňa, že u odsúdeného nebola splnená ďalšia zákonná podmienka, a to prvá materiálna podmienka spočívajúca v polepšení sa.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje tiež za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

Krajský súd ďalej uvádza, že v rámci výkonu trestu odňatia slobody sa zaobchádzaním rozumie súhrn aktivít, ktorých účelom je diferencovaným spôsobom zabezpečiť výkon práv a povinností podľa Zák. č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, podporovať a rozvíjať zmysel pre zodpovednosť, dodržiavanie zákonov a spoločenských noriem, pozitívne osobnostné vlastnosti, úctu k iným, sebaúctu a pozitívny vzťah k rodine. Na splnenie tohto účelu sa na odsúdeného vypracúva program zaobchádzania, ktorý ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania v súlade s účelom výkonu trestu.

Prijatie a pozitívny vzťah odsúdeného k programu zaobchádzania je základným predpokladom účinnosti trestu. V prípade odsúdeného A. A. je ale potrebné konštatovať, že podľa hodnotenia ústavu na výkon trestu tento plní čiastočne stanovené ciele programu zaobchádzania až v dvoch bodoch z celkových štyroch (konkrétne ide o body edukácia a zaraďovanie do práce).

Podrobným preskúmaním veci dospel krajský súd k záveru, že doterajší výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného možno hodnotiť skôr ako „podpriemerný“, s viacerými zistenými nedostatkami, a preto nesvedčiaci o jeho polepšení. Odsúdený totiž nerešpektoval a nedodržiaval zákonné normy upravujúce pobyt vo výkone trestu odňatia slobody (konkrétne dňa 04.05.2023 sa dopustil nedovolennej činnosti, hranie kartovej hry o veci, dňa 24.07.2023 sa pokúsil nadviazať nedovolené kontakty s obvinenými

ženami, dňa 20.04.2023 v rámci výkonu práce v kuchyni svojvoľne priložil navyše večeru inému odsúdenému, dňa 24.08.2023 bez vedomia civilného kuchára a samotného stravovateľa odložil 2 jogurty pre svoju potrebu, dňa 07.11.2023 sa nachádzal vo vychádzkovom priestore v inom čase ako určujú predpisy), a to vo viacerých ústavoch na výkon trestu (v Nitre a v Dubnici nad Váhom), pričom z tohto dôvodu mu bola zmenená i diferenciacná skupina z „B“ na „C“. Napokon má odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody evidované až tri disciplinárne tresty (!), naproti tomu počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nebol disciplinárne odmenený, a aj z tohto dôvodu ani ústav na výkon trestu jeho podmienené prepustenie neodporučil.

Krajský súd k vyššie uvedenému uvádza, že takéto hodnotenie doterajšieho pobytu odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody nemôže byť prejavom polepšenia. Krajský súd vyslovuje právny názor, že v zásade nemôže nikdy prichádzať do úvahy konštatovanie polepšenia (teda splnenie prvej materiálnej podmienky), ak má odsúdený v čase rozhodovania o návrhu na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody evidovaný (resp. nezahladený) čo i len jeden disciplinárny trest.

Aj krajský súd napokon upriamuje pozornosť na skutočnosť, že postoj odsúdeného k trestnej činnosti je len čiastočne kritický, keď síce svoje konanie plne priznáva, avšak bagatelizuje spáchané trestné činy (argumentuje aj vtedajšou finančnou situáciou). Krajský súd k tomu uvádza, že takýto postoj odsúdeného nemôže byť prejavom polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky po vykonaní prevažnej časti trestu odňatia slobody dostatočným spôsobom neuvedomuje (resp. nepripúšťa). Pritom aj zmena nazerania na vlastnú trestnú činnosť je jedným z výrazov polepšenia sa odsúdeného.

Zároveň krajský súd dodáva, že iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy (jeho polepšení), pričom krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by hodnotenie ústavu na výkon trestu v smere vyhodnotenia jeho polepšenia/nepolepšenia akokoľvek spochybňovali.

Na úplný záver k nespĺneniu prvej materiálnej podmienky spočívajúcej v polepšení sa krajský súd uvádza, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže dospieť k záveru, že by po podmienenom prepustení na slobode už viedol riadny život (druhá materiálная podmienka). Inak povedané – ak odsúdený nevie rešpektovať právne normy vzťahujúce sa na jeho pobyt „za múrmi väznice“ (viest' riadny život „vo väznici“), nemožno dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, teda že by existovalo dôvodné očakávanie, že odsúdený už bude rešpektovať právne normy vzťahujúce sa na jeho pobyt na slobode.

Účelom trestu je okrem iného i ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadených trestov odňatia slobody, aby ich preto aj v celosti vykonal.

Keďže odsúdený nespĺňal prvú materiálную podmienku na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, resp. jednu z troch zákonných podmienok, ktoré musia byť splnené vždy súčasne, krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. jeho sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.